

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาบทบาทของผู้กำกับดูแลงานด้านบริหาร
สำนักงาน (Head of Chancery: HOC) เพื่อสนับสนุน
งานส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย : กรณีศึกษา
สถานกงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง

จัดทำโดย นางสาวนิลวรรณ ชูวนะภิรมย์
รหัส 9013

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 9 ปี 2560
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาบทบาทของผู้กำกับดูแลงานด้านบริหาร
สำนักงาน (Head of Chancery: HOC) เพื่อสนับสนุน
งานส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย : กรณีศึกษา
สถานกงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง

จัดทำโดย นางสาวนิลวรรณ ชวนะภิรมย์
รหัส 9013

หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 9 ปี 2560
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักรับบริหารการทูตของกระทรวงการต่างประเทศ

ลงชื่อ.....
(เอกอัครราชทูต อู๋ม เมาลานนท์)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....
(เอกอัครราชทูต ดร. ธเนศ สุจารีกุล)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....
(ศาสตราจารย์กิติคุณ ดร. สุภางค์ จันทวานิช)
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ ระดับอัครราชทูตที่ปรึกษาหรือรองกงสุลใหญ่ที่ประจำการ ณ สถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่หากได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยกำกับดูแลงานด้านบริหารสำนักงาน (Head of Chancery : HOC) ขึ้นตรงต่อเอกอัครราชทูตและอัครราชทูตหรือต่องกงสุลใหญ่ จะมีหน้าที่ช่วยดูแลงานการบริหารสำนักงานในภาพรวม เช่น งานคลัง งบประมาณ พัสดุ ครุภัณฑ์ สถานที่ อุปกรณ์ ระบบความปลอดภัย ระบบการจัดการด้านต่าง ๆ รวมถึงงานบริหารบุคลากร ทั้งข้าราชการและลูกจ้าง เช่น วินัย ความประพฤติ ความเป็นอยู่ สวัสดิการ ขวัญกำลังใจ ความสามัคคี เป็นต้น

HOC ยังอาจถูกมอบเป็นผู้กลั่นกรองงานด้านอื่นด้วย เช่น เศรษฐกิจ การเมือง สารนิเทศ วัฒนธรรม และกงสุล กรณีศึกษานี้ได้จากประสบการณ์จริงช่วงที่ผู้ศึกษาดำรงตำแหน่งรองกงสุลใหญ่สถานกงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างมีนาคม 2557-พฤษภาคม 2560 ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ HOC และกลั่นกรองงานกงสุล และ ได้เห็นว่างานตรวจลงตรามีส่วนสำคัญยิ่งในการช่วยสนับสนุนนโยบายด้านการท่องเที่ยวไทยที่มุ่งเน้นให้มีชาวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวไทยเพื่อสร้างรายได้แก่ประเทศ ขณะเดียวกัน ผู้ปฏิบัติงานตรวจลงตราต้องไม่ลืมเรื่อง “ความมั่นคง” ของชาติเป็นหลักสำคัญในการพิจารณาตรวจลงตราด้วย

การศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ HOC ควรต้องทราบและมีเพื่อขับเคลื่อนงานสู่เป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ (1) ทักษะด้านการบริหารจัดการองค์กรและบุคลากร และ (2) ข้อมูล แนวทาง การสนับสนุนในเชิงลึก ที่รวดเร็วทันการณ์ จากต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยด้านการตรวจลงตราและการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะไม่ว่าจะเป็นเรื่องการได้รับการสนับสนุนจากต้นสังกัดในการมีความรู้เบื้องต้นด้านการบริหาร หรือการได้มีข้อมูลเชิงลึกที่ทันการณ์ ด้านการตรวจลงตรา การท่องเที่ยว หรือเรื่องนักท่องเที่ยวจีน ทั้งจากต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทย จะเป็นสิ่งที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาทักษะของ HOC ให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านงานกงสุล และต่อยอดไปถึงการปฏิบัติหน้าที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนงานด้านการท่องเที่ยวของไทยด้วยอีกทางหนึ่ง

กิตติกรรมประกาศ

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณคณะอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างยิ่ง ประกอบด้วย เอกอัครราชทูต อู๋ม เมาลานนท์ เอกอัครราชทูต ดร. ธเนศ สุจารีกุล และศาสตราจารย์กิติคุณ ดร. สุภางค์ จันทวานิช สำหรับคำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ตลอดช่วงของการจัดทำรายงานการศึกษานี้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการอบรมนักบริหารการทูต รุ่นที่ 9 ประจำปี 2560

พร้อมนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ นายเชิดชู รักตะบุตร อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย และรองอธิบดีกรมสนธิสัญญาฯ อีกสองท่านคือ นางวิลาวรรณ มังคละชนะกุล และนางสาวชวนาถ ทั้งสัมพันธ์ ที่สนับสนุนให้เข้ารับการอบรม และนายชัยรัตน์ พรทิพย์วรเวทย์ กงสุลใหญ่ นครหนานหนิง ที่อนุญาติให้สมัครเข้าร่วมอบรม รวมถึงข้าราชการและเจ้าหน้าที่สถานกงสุลใหญ่ฯ ทุกท่านที่ให้การสนับสนุนข้อมูลประกอบการศึกษา ตลอดจนผู้อำนวยการสถาบันการต่างประเทศ เทวะวงศ์วโรปการ และเจ้าหน้าที่สถาบันฯ ทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกและให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้านตลอดการอบรมฯ

นิลวรรณ ชูชนะภิรมย์
สิงหาคม 2560

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ภูมิหลังและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 วิธีการดำเนินการศึกษา/ระเบียบวิธีศึกษา และขอบเขตการศึกษา	4
1.4 คำถามในการศึกษา	4
1.5 สมมติฐานการศึกษา	4
1.6 ประโยชน์ของการศึกษา	4
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 แนวคิดทฤษฎี	5
2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
2.3 สรุปกรอบแนวคิด	8
บทที่ 3 ผลการศึกษา	9
3.1 สถิตินักท่องเที่ยวที่รับการตรวจลงตราจากสถานกงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง ปี 2557-พฤษภาคม 2560	9
3.2 การจัดการด้านบริหาร เพื่อนำสู่การปฏิบัติงานตรวจลงตรา ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวไทย	11
3.3 การตรวจพบความผิดปกติของนักท่องเที่ยวจีนที่ยื่นขอรับ การตรวจลงตรา	13
3.4 การดำเนินการของสถานกงสุลใหญ่ฯ	13
บทที่ 4 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	16
4.1 สรุปผลการศึกษา	16
4.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการดำเนินการ	18
บรรณานุกรม	20
ประวัติผู้เขียน	21

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	สถิติจำนวนการตรวจลงตราทุกประเภทปี 2557-พฤษภาคม 2560 สถานกงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง	10
ตารางที่ 2	แสดงรายได้จากการยกเว้นเก็บค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราแก่นักท่องเที่ยวเงินที่ขาดหายไปทั้งหมด ช่วงวันที่ 9 สิงหาคม 2557-8 พฤศจิกายน 2557 และช่วงเดือนธันวาคม 2559-พฤษภาคม 2560	11

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลังและความสำคัญของปัญหา

โลกในปัจจุบันเป็นโลกที่มีการแข่งขันสูงในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความเจริญ ความสำเร็จ ศักยภาพ ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สะท้อนถึงความเป็นอยู่และปากท้องของประชาชน และจะเป็นสิ่งที่ช่วยขับเคลื่อนให้ประเทศก้าวต่อไปในทิศทางบวกได้ในอีกหลาย ๆ บริบท

การแข่งขันดังกล่าวมีปัจจัยหลายประการเป็นตัวกำหนด ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยภายใน เช่น คุณภาพของประชากร ความเข้มแข็งของโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ความเข้มแข็งของภาคเอกชน หรือปัจจัยภายนอก เช่น สถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่มีความเปราะบางตามแต่ช่วงเวลา สภาวะทางการเงินของโลก ความขัดแย้งระหว่างประเทศต่าง ๆ หรือนโยบายของประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

ในส่วนของประเทศไทยนั้น สิ่งที่เป็นเรื่องหลักของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยที่สำคัญประการหนึ่ง คือการเป็นประเทศที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสูง โดยในแต่ละปีสามารถสร้างรายได้ในหลักล้านล้านบาท สำหรับในปี 2560 ข้อมูลจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา¹ ในช่วง 6 เดือนแรก (มกราคม-มิถุนายน)ไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยว รวม 1.37 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 6 โดยเป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติประมาณ 17.33 ล้านคน (เฉลี่ยเดือนละ 2.8 ล้านคน) เป็นเงิน 876,000 ล้านบาท และจากนักท่องเที่ยวไทย 500,000 ล้านบาท โดยนักท่องเที่ยวจีนเป็นกลุ่มที่สร้างรายได้ให้ไทยมากที่สุด เป็นเงิน 241,247 ล้านบาท ตามด้วยรัสเซีย 56,000 ล้านบาท และมาเลเซีย 46,000 ล้านบาท

รัฐบาลไทยเองได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยเป็นอย่างมาก โดยให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จัดทำยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558-2560 เป็นแผนหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ โดยยุทธศาสตร์ฯ ระบุว่า² การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ รัฐบาลแต่ละประเทศจึงให้ความสำคัญกับการสร้างความสามารถในการแข่งขันเพื่อช่วงชิงส่วนแบ่งในตลาดโลก ไทยเองตระหนักว่าการท่องเที่ยวเป็นกลไกหลักของการช่วยรักษาเสถียรภาพและขับเคลื่อนประเทศ ปัจจุบันไทยประสบความสำเร็จในแง่จำนวนและรายได้ แต่ยังมีจุดอ่อนและข้อจำกัดด้านการพัฒนาสินค้าและบริการที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพื่อสร้างรายได้ที่มั่นคง ยั่งยืน และมีการกระจายไปอย่างกว้างขวาง

นักท่องเที่ยวต่างชาติที่จะต้องรับการตรวจลงตราก่อนเดินทางเข้าไทยนั้น จะต้องไปดำเนินการที่สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ของไทยที่ตั้งอยู่ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก 97

¹ ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 15 กรกฎาคม 2560

² กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558-2560, (กรกฎาคม 2558), ออนไลน์.

แห่ง ซึ่งถือเป็นปรากฏการณ์แรกที่ทางการไทยใช้เป็นจุดคัดกรองบุคคลที่จะเดินทางเข้าประเทศไทย บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ที่สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ของไทยในต่างประเทศ โดยหลักจะเป็นข้าราชการจากกระทรวงการต่างประเทศ หรือที่เรียกว่า “นักการทูต” และจะมีการจ้างบุคลากรเพิ่มเติม หรือที่เรียกว่า “ลูกจ้าง” ซึ่งอาจเป็นคนไทยหรือคนท้องถิ่น เพื่อเป็นทีมในการทำงาน และโดยปกติ สถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ ซึ่งมีเอกอัครราชทูตหรือกงสุลใหญ่เป็นผู้บริหารสูงสุด จะแต่งตั้งข้าราชการระดับอัครราชทูตที่ปรึกษา หรือรองกงสุลใหญ่ ทำหน้าที่เป็นผู้ที่ช่วยกำกับดูแลงาน “ด้านบริหารสำนักงาน” (Head of Chancery : HOC)³ โดยขึ้นตรงต่อเอกอัครราชทูตและอัครราชทูต/ขึ้นตรงต่อกงสุลใหญ่ ภารกิจงานด้านบริหารดังกล่าวประกอบด้วย (1) การบริหารการคลังและงบประมาณ และการบริหารพัสดุ รวมทั้งการจัดการดูแลความเรียบร้อยของสำนักงาน เช่น สถานที่ อุปกรณ์ ระบบความปลอดภัย ระบบการจัดการต่าง ๆ โดยรวม และ (2) การบริหารบุคลากรและลูกจ้าง คือข้าราชการ และลูกจ้าง เช่น ระเบียบวินัย ความประพฤติ ความเป็นอยู่ สวัสดิการ การดูแลทางด้านจิตใจ การเสริมสร้างความสามัคคี การสร้างการมีจิตใจเพื่อองค์กร เป็นต้น

นอกจากภารกิจหลักข้างต้นแล้ว HOC อาจได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่กำกับดูแลงานด้านอื่นควบคู่ไปด้วย เช่น เศรษฐกิจ การเมือง สารนิเทศ วัฒนธรรม หรือกงสุล ซึ่งงานตรวจลงตราที่เป็นส่วนหนึ่งของงานกงสุล เป็นงานสำคัญที่มีส่วนช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย ซึ่งโดยทั่วไปจะมุ่งเน้นให้มีการบริการที่ดี สะดวก รวดเร็ว อย่างไรก็ตาม ก็เป็นงานที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติต้องยึดกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก และให้ความสำคัญสูงสุดกับการรักษา “ความมั่นคง” ของประเทศ ผ่านการ “คัดกรอง” นักท่องเที่ยวต่างชาติที่มายื่นขอรับการตรวจลงตรา

โดยคำนึงถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย ผู้ศึกษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งรองกงสุลใหญ่ สถานกงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างมีนาคม 2557-พฤษภาคม 2560 และได้รับมอบหมายเป็น HOC ซึ่งต้องกำกับดูแลงานบริหารสำนักงาน รวมทั้งได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลงานกงสุล (งานตรวจลงตรา งานหนังสือเดินทาง งานทะเบียนราษฎร งานทะเบียนครอบครัว งานคุ้มครองผลประโยชน์คนไทยในต่างประเทศ) จึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า HOC ที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลงานกงสุลด้วยนั้น จะมีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติงานที่ช่วยส่งเสริมหรือสนับสนุนการท่องเที่ยวไทยได้อย่างไรบ้าง อะไรที่เป็นปัญหาอุปสรรค ควรจะได้รับการแก้ไขอย่างไร และควรได้รับการสนับสนุนด้านใด ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาบทบาท ของ HOC ให้ปฏิบัติงานได้สอดคล้องกับนโยบายการท่องเที่ยวของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด นอกเหนือไปจากการที่ต้องมีความรู้และทักษะด้านการบริหารจัดการองค์กรและการบริหารบุคคล ซึ่งตัวละครหลักที่มาเกี่ยวข้องจะประกอบด้วย (1) ผู้ปฏิบัติงานฝ่ายกงสุล ที่มีความท้าทาย HOC ว่า จะทำอย่างไรให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนมีความตระหนักรู้ในความสำคัญของงานตรวจลงตราที่มีประเด็นเรื่อง “กฎระเบียบ” กับ “ความมั่นคงของประเทศ” เป็นประการสำคัญ ควบคู่กับการให้บริการที่ดี และ (2) ประชาชนที่มาติดต่อราชการ ที่มีความคาดหวังหลากหลายจากส่วนราชการ และลักษณะของการติดต่องานมีความสับสนเสี่ยงที่จะเกิดความเข้าใจที่ไม่ตรงกันและอาจนำไปสู่ข้อถกเถียงได้ง่าย

³ โดยปกติจะเป็นข้าราชการทูตซึ่งได้รับมอบหมายจากเอกอัครราชทูตหรือกงสุลใหญ่ ให้เป็นผู้รับผิดชอบงานบริหารสำนักงานโดยรวม และอาจรวมถึงการกลั่นกรองงานด้านอื่น ๆ ด้วย

ในช่วงเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ข้างต้น ผู้ศึกษาได้ประสบข้อเท็จจริงและสภาพปัญหาสำคัญประการหนึ่ง เกี่ยวกับผู้ขอรับการตรวจลงตราชาวจีน โดยเฉพาะกลุ่มที่ขอรับการตรวจลงตราประเภทท่องเที่ยว (TR) ที่เป็นกลุ่มหลัก และกลุ่มย่อยอื่น ๆ คือ กลุ่มเพื่อการทำงาน (Non-Immigrant : B) ศึกษาเล่าเรียน (Non-Immigrant : ED) หรือเพื่อการอื่น เช่น ติดตามครอบครัว(Non-Immigrant : O) ที่พบหรือเชื่อได้ว่ามีแนวโน้มที่จะเดินทางเข้าประเทศไทยโดยยื่นขอรับการตรวจลงตราที่ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการเดินทางมาประเทศไทย โดยส่วนใหญ่ใช้วิธีเดินทางเข้าไทยในฐานะนักท่องเที่ยว แต่แท้จริงมีความประสงค์เข้ามาทำงานในประเทศไทยทั้งระยะสั้นและระยะยาว และเพื่อหาช่องทางตั้งรกรากและถิ่นฐานอย่างถาวรในไทย จึงเกิดกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าไทยบ่อยครั้งจนผิดสังเกต ทั้งนี้ โดยประเมินและพิจารณาจากประวัติการเดินทางเข้า-ออกประเทศไทย ข้อเท็จจริงด้านอายุ เพศ อาชีพ พฤติกรรม ฯลฯ ของบุคคลดังกล่าว

จากประสบการณ์ข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษาตระหนักว่าในขณะที่ประเทศไทยมีนโยบายส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวในไทยให้มากขึ้นเพื่อสร้างรายได้ให้ประเทศเพื่อเพิ่มเม็ดเงินในระบบ เพื่อกระจายรายได้สู่มือประชาชน และเป็นการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของไทยนั้น ในขณะเดียวกัน กลับมีชาวต่างชาติจำนวนหนึ่งใช้โอกาสจากนโยบายของไทยที่เปิดกว้างต้อนรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ แสวงหาประโยชน์อย่างอื่นที่มิใช่เพื่อการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เดินทางมาไทยและบางส่วนไม่ได้เดินทางกลับประเทศ แต่กลับหลบหนีหรือแฝงตัวอยู่ในประเทศไทย โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร ที่กล่าวขานกันว่าการรวมตัวอยู่ในชุมชนเดียวกัน ทำธุรกิจ ทำมาค้าขายในหมู่พวกเขาเดียวกัน จนถึงขั้นมีการกล่าวในหมู่คนไทยว่าเสมือนได้เกิด New China Town ขึ้นใหม่ ซึ่งเป็นที่เกรงว่าเหตุการณ์นี้จะส่งผลกระทบต่อไทยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือวัฒนธรรม มากน้อยเพียงใดหรือไม่

เพื่อเป็นการสกัดกั้นบุคคลที่จะเดินทางเข้าประเทศไทยโดยมีเจตนาไม่ชอบข้างต้น ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างมากที่สถานทูตและสถานกงสุลใหญ่ของไทยจะต้องรู้เท่าทัน ป้องกัน คัดกรอง กลุ่มบุคคลเหล่านี้ตั้งแต่ต้นทาง ต้องมีความตระหนักรู้ในปัญหานี้ และหาทางป้องกันแก้ไข ผ่านระบบการทำงานของหน่วยงานของตน ตลอดจนควรต้องมีบทบาทในฐานะเป็นต้นทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่จะต้องแจ้งประสานข้อเท็จจริง/ปัญหา ไปยังต้นสังกัด คือกระทรวงการต่างประเทศ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ของไทยเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาด้วย เพื่อมิให้เกิดสภาวะ “สายเกินไป” อันอาจนำมาซึ่งปัญหาที่สร้างความเสียหายต่อประเทศไทยมากจนเกินที่จะเยียวยา

ผู้ศึกษาเห็นว่านอกจากการตระหนักรู้เท่าทันปัญหา เรียนรู้ และสกัดกั้นนักท่องเที่ยวที่มีเจตนาอื่นแอบแฝงในการเดินทางมาประเทศไทยแล้ว การเตรียมความพร้อมของบุคลากร/เจ้าหน้าที่ของสถานกงสุลใหญ่ที่ปฏิบัติงานตรวจลงตรา เช่น ความรู้ด้านกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง การมีทักษะที่สำคัญในการปฏิบัติงานที่ต้องพบปะผู้คนจำนวนมากในแต่ละวัน เช่น การจัดการปัญหา การเจรจาต่อรอง ฯลฯ ก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อรวบรวมปัญหาในการพิจารณาตรวจลงตราแก่ผู้ยื่นขอรับการตรวจลงตราชาวจีน ที่สถานกงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง ที่พบแนวโน้มว่าหลายรายมีวัตถุประสงค์แท้จริงเพื่อไปทำงาน หรือย้ายถิ่นไปตั้งรกรากในไทย

1.2.2 เพื่อวิเคราะห์ถึงบทบาทหน้าที่ด้านการตรวจลงตราของ HOC และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกของการตรวจลงตรา เพื่อส่งเสริมนโยบายท่องเที่ยวของไทย โดยมุ่งเน้นหลักการ “กลั่นกรองเพื่อความมั่นคงของประเทศ” ควบคู่กับการให้บริการที่ดี

1.2.3 เพื่อนำเสนอข้อเสนอแนะสำหรับการพิจารณาปรับใช้ในอนาคต

1.3 วิธีการดำเนินการศึกษา/ระเบียบวิธีศึกษา และขอบเขตการศึกษา

1.3.1 วิธีดำเนินการศึกษา/ระเบียบวิธีศึกษา

1) ใช้ข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ และสอบถามความเห็นจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2) ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยเน้นการศึกษาข้อมูลและข้อเท็จจริงจากประสบการณ์ของผู้ศึกษา

1.3.2 ขอบเขตการศึกษา

เน้นประเด็นปัญหาจากประสบการณ์ที่ผู้ศึกษาได้รับในช่วงปฏิบัติหน้าที่ HOC เป็นเวลาสามปี ที่สถานกงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างมีนาคม 2557– พฤษภาคม 2560

1.4 คำถามในการศึกษา

จะพัฒนาบทบาทของ HOC ในการกำกับดูแลการตรวจลงตราเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยได้อย่างไร

1.5 สมมติฐานการศึกษา

โดยที่มีความหลากหลายของประเภทการตรวจลงตรา จึงควรมีการกลั่นกรองอย่างเป็นระบบ โดยนำความรู้และทักษะด้านการบริหารจัดการ ทั้งด้านองค์กรและบุคคลมาวิเคราะห์และปรับใช้กับปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งจะช่วยให้การปฏิบัติงานของ HOC ด้านการตรวจลงตราให้นักท่องเที่ยวต่างชาติสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

1.6 ประโยชน์ของการศึกษา

1.6.1 รับรู้ประเด็นปัญหาของการบริหารจัดการงานตรวจลงตราแก่นักท่องเที่ยว และสามารถนำมาวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม

1.6.2 ช่วยส่งเสริมบทบาทของ HOC ในการปฏิบัติงานด้านตรวจลงตราแก่นักท่องเที่ยวซึ่งมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนนโยบายการท่องเที่ยวของไทย

1.6.3 เป็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เพื่อปรับใช้ในอนาคต

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎี

การปฏิบัติงานของ HOC ทั้งด้านการบริหารสำนักงาน และการกำกับดูแลงานด้านการตรวจลงตรา นั้น สิ่งที่สำคัญยิ่งไม่ได้คือสิ่งที่ต้องเกี่ยวข้องกับ “คน” ทั้งบุคลากรฝ่ายกงสุลของสถานกงสุลใหญ่เอง ที่ HOC จำเป็นต้องพูดคุย ทำความเข้าใจ ให้นโยบายในการทำงาน สร้างแรงจูงใจที่ดีในการทำงาน เพิ่มพูนทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานที่ต้องพบปะผู้คนและเผชิญปัญหาที่ต้องให้ต้องแก้ไขตลอดเวลา และทั้งชาวต่างชาติที่มาติดต่อขอรับการตรวจลงตราเพื่อเดินทางไปประเทศไทย ที่เมื่อพบว่ามีภาวะเปียบในการยื่นเอกสารหลายข้อ ต้องเตรียมเอกสารหลายอย่าง บางรายต้องถูกสัมภาษณ์เพิ่มเติม หลายคนต้องกลับไปเตรียมเอกสารมาใหม่ ต้องเดินทางมาหลายรอบ ต้องรอวันรับเอกสารคืน เหล่านี้ ทำให้เกิดการสอบถามตามมาอีกมากมาย หลายรายต่อรองขอยกเว้นการบังคับใช้กฎระเบียบต่าง ๆ เป็นกรณีพิเศษ ซึ่งมีทั้งที่เข้าใจและไม่เข้าใจในคำอธิบายของเจ้าหน้าที่ ซึ่งในที่สุด มักเกิดเป็นข้อถกเถียง หนักเบาต่างกัน เหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานจริง ซึ่ง HOC ในฐานะที่กำกับดูแล จำเป็นต้องศึกษา เรียนรู้ และทำความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ และนำไปประยุกต์ใช้ ปรับใช้กับผู้ใต้บังคับบัญชา รวมทั้งกับประชาชนที่มาติดต่อราชการ เพื่อให้สถานการณ์ทุกอย่างเป็นไปอย่างปรกติ เกิดปัญหาน้อยที่สุด ทั้งนี้ มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่ HOC ควรทำความเข้าใจ ศึกษา และนำไปปรับใช้ในภารกิจของตนเอง ดังนี้

2.1.1 ทฤษฎีองค์การ (Organization Theory)

แบ่งออกได้เป็นสามทฤษฎี ดังนี้

2.1.1.1 ทฤษฎีสถียดั้งเดิม (Classical Theory) : เป็นแนวคิดที่วิวัฒนาการจากการปกครองแบบทหาร จนมาถึงปลายศตวรรษที่ 19 ได้มีนักวิชาการชื่อ แมกซ์ เวเบอร์ สร้างรูปแบบการบริหารในระบอบราชการขึ้น และ เฟรดเดอริก เทเลอร์ สร้างรูปแบบการบริหารโดยใช้การจัดการทางวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้ ทฤษฎีสถียดั้งเดิมมีหลักการว่า คนเป็นเครื่องมือที่ทำให้องค์การไปสู่จุดหมายปลายทางได้

1) การจัดการองค์การแบบราชการ (Bureaucracy) เน้นให้เห็นการจัดการองค์การที่เป็นระเบียบ และองค์การแบบราชการในอุดมคติ ต้องประกอบด้วย

– ต้องมีการแบ่งงานกันทำ โดยให้แต่ละคนปฏิบัติงานในสาขาที่ตนมีความชำนาญ

– ให้ยึดถือระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดในการปฏิบัติงานเพื่อมีมาตรฐานที่เท่าเทียมกันและเป็นการช่วยจัดพฤติกรรมบุคคลที่แตกต่างกันให้สามารถประสานงานกันได้

– สายการบังคับบัญชาต้องชัดเจน โดยผู้บังคับบัญชาต้องมอบหมายหน้าที่ให้ชัดเจนกันไป

– บุคคลในองค์กรต้องไม่คำนึงถึงความสัมพันธ์ส่วนบุคคล โดยต้องทำงานให้ดีที่สุดเพื่อเป้าหมายขององค์กร

– การคัดเลือกบุคคล การว่าจ้าง ให้ขึ้นอยู่กับความสามารถและการเลื่อนตำแหน่งให้คำนึงถึงความสำเร็จในงานและอาวุโส

ทั้งนี้ องค์กรแบบราชการมีจุดอ่อนที่เน้นเรื่องขององค์การมากกว่าปัญหาของคน และเชื่อว่าการที่มีโครงสร้างที่รัดกุมแน่นอนจะช่วยให้บุคคลปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นไปตามความต้องการขององค์กรได้

2) การจัดการแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) เป็นการจัดการจัดการที่นำเอาวิธีการศึกษาวิทยาศาสตร์มาวิเคราะห์และแก้ปัญหาเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพองค์กรให้ดีขึ้น โดยเริ่มจากการหาความสัมพันธ์ระหว่างงานและคนงานที่ใช้การทดลองเป็นเกณฑ์ เพื่อหาวิธีการทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด คนงานจะถูกพิจารณาว่าต้องทำงานเพื่อเศรษฐกิจโดยละเอียดที่จะศึกษาถึงแรงจูงใจ อารมณ์ และความต้องการในสังคมของกลุ่มคนงาน เพราะเชื่อว่าเงินจะช่วยล่อใจให้คนทำงานได้ดีที่สุด

2.1.1.2 ทฤษฎีสสมัยใหม่ (Neo-Classical Theory of Organization) : พัฒนาจากทฤษฎีสสมัยดั้งเดิม มีหลักการว่าคนเป็นปัจจัยสำคัญและมีอิทธิพลต่อการเพิ่มผลผลิตขององค์กร โดยเน้นให้เห็นความสำคัญของคนที่ทำหน้าที่ร่วมกันในองค์กร ถือว่าองค์กรประกอบด้วยคนที่มีเป้าหมายร่วมกัน กลุ่มคนงานจะมีส่วนร่วมในการกำหนดผลผลิต ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจะเป็นปัจจัยสำคัญและมีอิทธิพลต่อผลผลิต ให้ความสำคัญกับมนุษยสัมพันธ์ ขวัญกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญ การเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมและการตัดสินใจระหว่างผู้บริหารและคนงานจะสร้างความพึงใจให้ทุกฝ่าย

2.1.1.3 ทฤษฎีสสมัยปัจจุบัน (Modern Theory of Organization) : เป็นทฤษฎีที่เน้นการวิเคราะห์องค์การในเชิงระบบ (System Analysis of Organization) มีการพิจารณาองค์การในลักษณะส่วนรวม มององค์การในลักษณะเคลื่อนไหวและปรับเข้ากับรูปแบบขององค์การได้ในทุกสภาวะแวดล้อม มององค์การในแบบโครงสร้างที่ต้องเกี่ยวพันกันและกัน และเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ จะมีการศึกษาพฤติกรรมองค์การในแบบใหม่ ๆ เช่น พฤติกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การพัฒนาองค์การ การควบคุมคุณภาพ เป็นต้น

2.1.2 แนวคิดเรื่ององค์ประกอบขั้นมูลฐานของการบริหาร โดย Henri Fayol

ประกอบด้วย การวางแผน การจัดการ การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุม

2.1.3 ทฤษฎีการจูงใจในการปฏิบัติงานของ Abraham H. Maslow โดย Maslow

ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ไว้สามประการ คือ

1) มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอและไม่สิ้นสุด

2) ความต้องการที่ได้รับการสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป

สิ่งจูงใจของพฤติกรรม คือความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง

3) ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้นตามความสำคัญ นั่นคือ หากความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการในระดับสูงจะเรียกร้องให้มีการตอบสนองทันที

2.1.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจของ Herzberg

เป็นทฤษฎีที่ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สนับสนุนความพอใจในการทำงาน (Job Satisfaction) ว่าประกอบด้วยงานที่ปฏิบัติ ความรู้สึกเกี่ยวกับความสำเร็จของงาน โอกาสก้าวหน้าในงาน และความรับผิดชอบ ส่วนที่สนับสนุนความไม่พอใจในการทำงาน (Job Dissatisfaction) ประกอบด้วย รูปแบบการบังคับบัญชา นโยบายการบริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และเงินเดือนและค่าตอบแทน

2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 ชูติมา สิมมา เขียนไว้ใน “การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือ Participative Management” ว่ามีผู้ให้นิยามของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้หลายราย คือ

1) Edward E. Lawler กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะก่อให้เกิดความพึงพอใจอย่างสูง และสามารถสร้างแรงจูงใจได้มากกว่าการบริหารแบบเผด็จการ

2) William P. Anthony กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการบริหารที่ผู้บริหารได้ปรึกษาหารือกับเพื่อนร่วมงาน ซึ่งทำให้ได้รับรู้ปัญหา สามารถร่วมตัดสินใจกับผู้ร่วมงานได้

3) Keith David กล่าวว่า ผู้บริหารแบบมีส่วนร่วมจะเปิดโอกาสให้ทุกคนได้ร่วมเข้ามาเรียนรู้ในเป้าหมายของกลุ่ม เพื่อสร้างความร่วมมือต่อกัน และผู้บริหารจะร่วมรับผิดชอบกับผู้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้ Keith David จะเน้นเรื่องการมีส่วนร่วมทางด้านจิตใจ (Emotional Involvement) มากกว่าการเข้าร่วมในรูปแบบกิจกรรม

4) สมยศ นาวิการ กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมคือกระบวนการที่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ เน้นการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของบุคคล โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหา โดยจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของการแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารให้ผู้ใต้บังคับบัญชา

5) คุณวุฒิ คนฉลาด กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเน้นให้สมาชิกมีโอกาสทำงานร่วมกันเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม เพื่อให้งานสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะได้ผลทางจิตวิทยา สามารถสร้างขวัญ และกำลังใจในการทำงานของทุกคน

2.2.2 Frank T. Goodnow เขียนบทความเรื่อง Politics and Administration เน้นเรื่องการปรับปรุงระบบการบริหารให้มีประสิทธิภาพ โดยยึดระบบคุณธรรม (Merit System)

2.2.3 Leonard D. White มีความคิดเช่นเดียวกับ Goodnow และเพิ่มให้มีความสำคัญกับการเลื่อนขั้น วินัย และขวัญกำลังใจ

2.2.4 สุภางค์ จันทวานิช กล่าวในการอบรมทางวิชาการ เมื่อ 24-25 เมษายน 2545 เรื่อง การย้ายถิ่นระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียตะวันออก ว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้มีการย้ายถิ่นอย่างกว้างขวาง คือ การเกิดการบริการคมนาคมสื่อสารที่ทำให้การเดินทางสะดวกรวดเร็วขึ้น การแพร่กระจายของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ในแต่ละประเทศที่ทำให้ผู้คนสนใจจะเดินทางไปเยี่ยมชมหรือพำนักในต่างประเทศมากขึ้น (โดยเฉพาะประชาชนจาก

ประเทศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจด้อยกว่าประเทศอื่น) การเปิดเสรีทางเศรษฐกิจและการค้าทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายทุนและแรงงานข้ามประเทศมากขึ้น ความแตกต่างทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ร่ำรวยและประเทศยากจน และความขัดแย้งทางการเมืองในบางประเทศ

2.3 สรุปกรอบแนวคิด

แนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทฤษฎีด้านองค์การ ด้านการบริหาร ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน หรือแนวคิดเรื่องการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ เหล่านี้ล้วนเป็นทฤษฎีและกรอบแนวคิดที่สามารถนำมาวิเคราะห์ปัญหาและข้อเท็จจริงที่ประสบในการทำงาน ซึ่งจะช่วยให้ HOC มีความเข้าใจในองค์กร ธรรมชาติขององค์กร บุคลากรที่ปฏิบัติงานฝ่ายกงสุล รวมทั้งบุคคลภายนอกที่มาติดต่อราชการหรือมายื่นขอรับการตรวจลงตรา และสามารถนำไปปรับหรือประยุกต์ใช้ในการบริหารองค์กรของตนเองได้ ช่วยทำให้งานฝ่ายกงสุลดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบาย ไม่มีข้อขัดแย้งทั้งในองค์กรและกับประชาชนที่มาติดต่อราชการ ทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายในการส่งเสริมนักท่องเที่ยวต่างชาติให้เดินทางมาเที่ยวประเทศไทย ซึ่งเป็นการสร้างรายได้ให้ประเทศจำนวนมาก

บทที่ 3 ผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะรวบรวมข้อมูล สภาพข้อเท็จจริง ปัญหา อุปสรรค และวิเคราะห์สาเหตุ เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานด้านการตรวจลงตราแก่ชาวต่างชาติ ช่วงที่ผู้ศึกษาปฏิบัติงานเป็น HOC และเป็นผู้ควบคุมดูแลงานฝ่ายกงสุล สถานกงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง เป็นเวลาสามปี ระหว่างมีนาคม 2557-พฤษภาคม 2560 โดยจะเน้นศึกษากลุ่มชาวต่างชาติซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นชาวจีน ที่มาขอรับการตรวจลงตราประเภทท่องเที่ยว (TR) เป็นส่วนใหญ่ และมีบางส่วนที่ขอรับการตรวจลงตราประเภททำงาน (Non-Immigrant : B) ศึกษาเล่าเรียน (Non-Immigrant : ED) หรือเพื่อการอื่น เช่น ติดตามครอบครัว(Non-Immigrant : O) ซึ่งผู้ศึกษาได้พบข้อเท็จจริงและความผิดปกติบางประการที่เห็นว่าจะไม่ส่งผลดีต่อไทยหากฝ่ายไทยเองไม่มีการตรวจสอบ แก้ไข หรือเพิ่มความระมัดระวังอย่างจริงจัง ด้วยเหตุที่สถานกงสุลใหญ่ฯ เป็นจุดคัดกรองจุดแรกที่ทำหน้าที่ตรวจสอบบุคคลต่างชาติที่จะเดินทางเข้าประเทศ จึงจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้ดีที่สุด โดยยึดกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด เพื่อกรองคนที่มีปัญหาหรือมีแนวโน้มว่าจะเข้ามาสร้างความเสียหายต่อประเทศ มิให้เดินทางเข้าประเทศไทยและมาก่อปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือวัฒนธรรมของไทย

3.1 สถิตินักท่องเที่ยวที่รับการตรวจลงตราจากสถานกงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง ปี 2557-พฤษภาคม 2560

นครหนานหนิงเป็นเมืองหลวงของเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของจีน ใกล้กับมณฑลกว่างตุงและเกาะไหหลำ โดยอยู่ไม่ไกลจากไทยนัก สามารถเดินทางด้วยเครื่องบินโดยสารพาณิชย์ด้วยระยะเวลาเพียง 2 ชั่วโมง ไทย-กว่างซี นอกจากจะมีความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน เหมือนบริบททั่วไปของความสัมพันธ์ไทย-จีนแล้ว การท่องเที่ยวนับเป็นอีกมิติสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายได้เป็นอย่างดี โดยนอกจากไทยจะเป็นที่รู้จักของคนจีนเป็นอย่างดีโดยทั่วไปแล้ว ชาวกว่างซียังรู้จักคุ้นเคยประเทศไทยเป็นกรณีพิเศษเนื่องด้วยมีภูมิศาสตร์ที่ใกล้กัน และชนพื้นเมืองที่เป็นคนส่วนใหญ่ของกว่างซีคือชาว “จ้วง” มีวัฒนธรรมด้านภาษาที่คล้ายกับภาษาไทยทั้งการออกเสียงและความหมาย ทำให้สถาบันการศึกษาไทยและกว่างซี ทั้งรัฐและเอกชนในหลาย ๆ เมือง มีความร่วมมือด้านการแลกเปลี่ยนการเรียนการสอนภาษาของทั้งสองฝ่ายกันอย่างใกล้ชิดทั้งในระดับมัธยมจนถึงมหาวิทยาลัย โดยหลายสถาบันได้มีการจัดทำบันทึกความเข้าใจ หรือ MOU เพื่อเป็นกรอบในการส่งเสริม และแลกเปลี่ยนความร่วมมือด้านการศึกษา ระหว่างกันอย่างเป็นรูปธรรม

จากเหตุข้างต้น จึงมีชาวกว่างซีจำนวนมากมีโอกาสดูแลเรียนภาษาไทยโดยเฉพาะในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งนักศึกษาเหล่านี้มีโอกาสได้มาเรียนที่ประเทศไทยตามโครงการแลกเปลี่ยนระหว่าง

สถาบันสองฝ่ายอีกด้วย เป็นเวลา 1-2 ปี ซึ่งผู้ที่ได้เรียนภาษาไทยเหล่านี้กลายเป็นกลุ่มคนจีนจาก กว่างซีที่มีโอกาสสูงที่จะได้ทำงานในไทยตามบริษัทห้างร้านต่าง ๆ หรือบริษัทนำเที่ยวที่มีลูกค้าหลัก เป็นชาวจีน กลายเป็นค่านิยมที่ทำให้บุคคลเหล่านี้ตั้งเป้าหมายที่จะทำงานในไทย เพราะได้เรียนรู้และ สัมผัสถึงข้อดีและข้อด้อยหลายอย่างของไทย ทั้งเรื่องยังอยู่ใกล้กว่างซี ใช้เวลาเดินทางโดยเครื่องบิน จากกว่างซีเพียงสองชั่วโมง สภาพบ้านเมืองมีความก้าวหน้า ทันสมัย มีอาหาร มีวัฒนธรรมที่ชาวจีนไม่ ต้องปรับตัวมาก ไม่มีการกีดกันเรื่องเชื้อชาติ ผู้คนเป็นมิตร และส่วนใหญ่จะได้รับเงินเดือนอัตราที่สูง กว่าการทำงานในกว่างซี

ทั้งนี้ การรู้จักประเทศไทยและต้องการเข้ามาทำงานหรือพำนักในไทย มิใช่เกิดขึ้นเฉพาะใน หมู่ชาวกว่างซีที่มีโอกาสได้เรียนภาษาไทยหรือมีโอกาสพำนักในไทยช่วงเรียนภาษาไทยเท่านั้น แต่ยัง รวมถึงชาวกว่างซีทั่วไปอีกด้วย

สถานกงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง เปิดทำการเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2551 โดยก่อนนี้ได้ เปิดเป็นสำนักงานกงสุล ณ นครหนานหนิง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2549 โดยในปีแรก ๆ จำนวนผู้ขอรับ การตรวจลงตราไม่ถึงปีละหนึ่งร้อยราย แต่ก็มีอัตราการปรับตัวเพิ่มขึ้นทุกปี สำหรับในช่วงที่ ผู้ศึกษาปฏิบัติหน้าที่ มีสถิติการตรวจลงตรา ดังนี้

ตารางที่ 1 สถิติจำนวนการตรวจลงตราทุกประเภท ปี 2557-2560 สถานกงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง

ปี	นักท่องเที่ยว (ราย)	รายได้ (บาท)	ประเภทท่องเที่ยว(TR) (ราย)	ประเภทอื่น (ราย) (TS, Non-B, F, O, ED, Courtesy)
2557	60,267	4,401,000	54,781	5,486
2558	48,503	62,105,300	42,876	5,627
2559	63,675	65,044,950	58,465	5,210
2560 (ม.ค.-พ.ค)	72,719	4,410,600	71,430	289
รวม	245,164	135,961,850	227,552	16,612

ที่มา: ข้อมูลสถิติการตรวจลงตรา สถานกงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง ปี 2557-2560

จากตาราง ปริมาณการตรวจลงตราปี 2557 และ 2559 ใกล้เคียงกัน แต่รายได้แตกต่างกัน อย่างมาก เนื่องจากในปี 2557 ช่วงเดือนสิงหาคม-พฤศจิกายน ไทยได้ยกเว้นการเก็บค่าธรรมเนียม การตรวจลงตราประเภทท่องเที่ยวแก่จีนและจีนไทเป ตามมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยว จึงมีรายได้ ชาติไปจำนวนมาก ส่วนในปี 2558 ปริมาณลดลงร้อยละ 19.51 จากปี 2557 เนื่องจากเกิดเหตุการณ์ ระเบิดที่แยกราชประสงค์ มีชาวจีนบาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนหนึ่ง ทำให้นักท่องเที่ยวจีนชะลอและ ยกเลิกการมาท่องเที่ยวไทยจำนวนหนึ่ง

สำหรับในปี 2559 แม้ปริมาณตรวจลงตราแค่ในช่วง 5 เดือนแรกจะสูงขึ้นอย่างมาก แต่รายได้กลับมีจำนวนน้อย เนื่องจากไทยใช้มาตรการยกเว้นการเก็บค่าธรรมเนียมนักท่องเที่ยวจีน ซึ่งเริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม 2559–เดือนสิงหาคม 2560

ทั้งนี้ ไทยสูญเสียรายได้จากการยกเว้นเก็บค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราทั้งหมด ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงรายได้จากการยกเว้นเก็บค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราแก่นักท่องเที่ยวจีนที่ขาดหายไปทั้งหมด

ช่วงเวลาที่ยกเว้น	จำนวน (ราย)	รายได้ (บาท)
9 ส.ค. 57–8 พ.ย. 57	20,918	24,055,700
ธ.ค. 59–ก.พ. 60	40,789	48,938,438.26
มี.ค. 60–พ.ค. 60	42,743	51,120,628
รวม	104,450	124,114,766

ที่มา: ข้อมูลสถิติรายได้ที่ขาดหายไปจากมาตรการยกเว้นการเก็บค่าธรรมเนียมนักท่องเที่ยวจีน สถานกงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง

3.2 การจัดการด้านบริหาร เพื่อนำสู่การปฏิบัติงานตรวจลงตราที่ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวไทย

ในการปฏิบัติงานจริงในช่วงเวลาข้างต้น ผู้ศึกษาให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกในเรื่องการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นการบริหารในสองด้าน คือ

3.2.1 บริหารทีมงานฝ่ายกงสุล

ลูกจ้างฝ่ายกงสุลส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานมานาน หรืออย่างน้อยก็เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานที่ฝ่ายกงสุลมาก่อนที่ HOC จะมารับหน้าที่ จึงทำให้ลูกจ้างเหล่านี้มีความเคยชินกับการทำงานตามระบบเดิมที่ HOC คนก่อนหน้าไว้ ซึ่งอาจเหมือนหรือแตกต่างจากระบบของ HOC คนใหม่ นอกจากนี้ โดยธรรมชาติของมนุษย์ที่มาจากที่ต่างกัน เมื่อต้องมาทำงานร่วมกัน เป็นคนแปลกหน้าต่อกัน ย่อมมีประเด็นเรื่องความเป็นปัจเจกชนเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย คือ ลักษณะนิสัย ความประพฤติ แนวคิด ทศนคติ ฯลฯ เหล่านี้ จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ HOC ต้องให้ความสำคัญและหาวิธีจัดการดูแลเพื่อปรับให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจตรงกัน

ผู้ศึกษาได้จัดกลุ่มของประเด็นที่ต้องเร่งจัดการบริหารเป็นสามกลุ่ม ดังนี้

1) การทบทวนกฎระเบียบที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน งานตรวจลงตราเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบจำนวนมาก ซึ่งมีความอ่อนไหวและเกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ จึงเป็นโอกาสที่จะได้มีการทบทวนองค์ความรู้ของลูกจ้าง ให้มีความทันสมัยเป็นปัจจุบัน ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่มีอยู่เนื่อง ๆ วิธีการทบทวนทำได้หลายรูปแบบคือ สະສາງເອກສາສາດມື້ອາດຈະມີການຮວບຮວມຮ່ວມກັນ ແບ່ງງານໃຫ້ແຕ່ລະຄົນຈັດເຮັດຂໍ້ສູບສູ້ນ ຯ ຂອງຮະບົບນັ້ນ ຯ ແລະຈັດປະຊຸມກຸ່ມກິ່ງທາງການເພື່ອ

หรือประเด็นด้านกฎระเบียบที่สำคัญในรูปแบบบางบรรยากาศที่ผ่อนคลาย ไม่ให้ลูกจ้างรู้สึกว่าคุณทดสอบหรือจับผิด

2) การวางระบบการทำงานขององค์กร ในส่วนนี้จะเป็นการวางกฎระเบียบในการทำงานร่วมกัน โดยการแจ้งอย่างเป็นทางการผ่านการประชุมฝ่ายกงสุลให้ทุกคนรับทราบและเข้าใจตรงกันในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อผลสัมฤทธิ์ของงาน เช่น กฎ ระเบียบ วินัยที่ต้องปฏิบัติ มาตรฐานในการทำงาน ความประพฤติ การแต่งกาย ความสามัคคี การรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน การมีส่วนร่วมในการทำงาน โอกาสความก้าวหน้าในงาน รางวัล ฯลฯ เพื่อให้ทุกคนทำงานภายใต้กฎเกณฑ์เดียวกัน ทั้งนี้ การแจ้งอาจกระทำผ่านการแจ้งแบบกึ่งทางการ หรือไม่เป็นการตามความเหมาะสมของสถานการณ์

3) จัดให้มีการเพิ่มพูนทักษะด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการทำงานฝ่ายกงสุล เช่น เทคนิคการเจรจากรณีผู้มาติดต่อราชการดื้อแพ่งไม่ยอมรับหรือรับฟังสิ่งใด ทักษะการจัดการปัญหาเมื่อเจอผู้มาติดต่อราชการที่ก้าวร้าว รวมไปถึงทักษะในการตรวจสอบเอกสาร การสัมภาษณ์บุคคล การจัดการต่อสิ่งกีดขวางต่าง ๆ ที่อาจมากระทบจิตใจ ฯลฯ

3.2.2 บริหารจัดการชาวต่างชาติที่มาขอรับการตรวจลงตรา

โดยธรรมชาติของการทำงานตรวจลงตรา ต้องมีการเผชิญหน้ากับผู้คนจำนวนมาก อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งบางครั้งความต้องการของผู้มาขอรับการตรวจลงตราก็ไม่ไปในทิศทางเดียวกับกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เราจึงมักเห็นข้อโต้แย้ง ข้อร้องเรียน ความเข้าใจผิด เข้าใจไม่ตรงกันเกิดขึ้นอยู่เสมอ ดังนั้น HOC ในฐานะเป็นหัวหน้าที่ควบคุมดูแลงานตรวจลงตราจึงต้องมีความรู้และทักษะในการจัดการปัญหาเฉพาะหน้าให้ผ่านไปได้อย่างลุล่วง ไม่ติดขัด ไม่ว่าจะด้วยการใช้เทคนิคการเจรจาต่อรอง หรือด้านใดก็ตาม โดยไม่ลืมที่จะฝึกหรือถ่ายทอดทักษะนั้น ๆ ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาฝ่ายกงสุลได้นำไปใช้ได้ด้วย

3.3 การตรวจพบความผิดปกติของนักท่องเที่ยวจีนที่ขอรับการตรวจลงตรา

ระหว่างปฏิบัติหน้าที่ที่สถานกงสุลใหญ่ฯ ผู้ศึกษาได้ตรวจพบความผิดปกติของเอกสารคำร้องขอรับการตรวจลงตราของชาวจีนหลายรายที่สื่อหรือมีแนวโน้มว่าเป็นการยื่นขอรับการตรวจลงตราที่ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการเดินทางมาไทย โดยเป็นการยื่นขอทั้งประเภท TR และ Non-Immigrant ประเภทต่าง ๆ แต่ในจำนวนทั้งหมดนี้ กลุ่มที่ยื่นขอประเภทท่องเที่ยว หรือ TR เป็นกลุ่มที่พบความผิดปกติได้มากที่สุด ในที่นี้จึงขอกล่าวถึงประเภทของนักท่องเที่ยวจีนที่ยื่นขอรับการตรวจลงตราจากสถานกงสุลใหญ่ฯ ว่าประกอบด้วยบุคคลสองกลุ่ม คือ

3.3.1 กลุ่มที่ยื่นขอรับการตรวจลงตราผ่านบริษัทนำเที่ยวจีน 11 บริษัทที่ขึ้นทะเบียนกับสถานกงสุลใหญ่ฯ

โดยเป็นข้อกำหนดของสถานกงสุลใหญ่ฯ ที่ให้บริษัทฯ ที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานจัดการท่องเที่ยวแห่งชาติจีน (China National Tourism Administration : CNTA แล้ว และผ่านการคัดกรองและตรวจสอบเอกสารจากสถานกงสุลใหญ่ฯ และขึ้นทะเบียนกับสถานกงสุลใหญ่ฯ แล้ว มีสิทธิในการยื่นขอรับการตรวจลงตราให้ลูกค้าของบริษัทฯ ที่ซื้อแพ็คเกจท่องเที่ยวในไทยกับบริษัทฯ โดยบุคคลดังกล่าวต้องเดินทางไปกับกรุ๊ป วันเดินทางเข้า-ออกไทยเป็นวันเดียวกันทั้งกรุ๊ป

พักโรงแรมเดียวกัน และร่วมโปรแกรมท่องเที่ยวในไทยด้วยกัน บริษัทฯ ที่เป็นตัวแทนนี้ มีความรับผิดชอบต่อข้อความเอกสารที่นำมายื่นต่อสถานกงสุลใหญ่ฯ ทั้งหมด รวมทั้งรับผิดชอบในตัวทัวร์ทั้งหมด ว่าเป็นลูกทัวร์ของตนจริง เดินทางเข้าไทยกับกรุ๊ปเพื่อการท่องเที่ยวตามแพ็คเกจจริง และจะเดินทางกลับประเทศต้นทางตามกำหนด

3.3.2 กลุ่มที่ยื่นขอรับการตรวจลงตราด้วยตนเอง (Individual Tourist)

เป็นกลุ่มที่ยื่นเอกสารขอรับการตรวจลงตราด้วยตนเองโดยไม่ใช้บริการของบริษัทฯ ข้างต้น เป็นกลุ่มที่เดินทางเข้า-ออกไทยเอง เดินทางท่องเที่ยวเอง จัดหาที่พักเอง การยื่นเอกสารจึงแตกต่างจากกลุ่มแรกที่เดินทางกับกรุ๊ป ซึ่งต้องมีการตรวจสอบเอกสารมากรายการกว่ากลุ่มแรก และอย่างรอบคอบ เช่น ต้องมีตัวเดินทางไปกลับ มีใบยืนยันการจองที่พัก มีเงินในบัญชีธนาคาร มีใบรับรองการทำงานจากต้นสังกัด เป็นต้น เพื่อให้มั่นใจว่าเป็นบุคคลที่มีหลักแหล่ง ไม่มีเจตนาที่จะหลบหนีอยู่ในประเทศไทยเพื่อการอื่นใด

การตรวจพบความผิดปกติของนักท่องเที่ยวจีนที่ยื่นขอรับการตรวจลงตรา ส่วนใหญ่ตรวจพบได้จาก

1) มีตราประทับของไทยในหนังสือเดินทาง ที่แสดงถึงการเดินทางเข้า-ออกประเทศไทยหลายครั้งในช่วงเวลาหนึ่ง : เป็นไปในลักษณะ ถี่มากผิดปกติ บางรายเข้าออกประเทศไทยสองสามครั้งในหนึ่งเดือน หรือเข้าออกประเทศไทยทุกเดือน ซึ่งไม่น่าจะใช้เรื่องปกติของผู้ที่มีงานทำเป็นหลักแหล่ง

2) ข้อมูลที่กรอกในคำร้องมีลักษณะไม่น่าเชื่อถือ : เช่น ข้อมูลด้านอาชีพที่ดูไม่สอดคล้องกับลักษณะทางกายภาพหรืออายุ

3) พบพิรุธจากการใช้ประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่สถานกงสุลใหญ่ฯ ในการพิจารณาลักษณะของผู้ยื่นคำร้อง เช่น อายุ เพศ บุคลิก : โดยพบทั้งในเพศชายและหญิง (เป็นกรณีของผู้ยื่นขอรับการตรวจลงตราด้วยตนเอง)

4) การที่ไม่สามารถตอบคำถามเบื้องต้นของเจ้าหน้าที่ฝ่ายกงสุลในขั้นตอนการตรวจคำร้องและเอกสารประกอบ : เกิดกับกรณีผู้ยื่นคำร้องด้วยตนเองเช่นกัน เช่น ตอบข้อมูลเรื่องที่พักในไทยหรือสถานที่ที่จะไปท่องเที่ยวในไทยไม่ได้

จากการตรวจพบความผิดปกติดังกล่าว จึงนำไปสู่ข้อสงสัยว่าบุคคลนั้นไม่น่าจะใช้นักท่องเที่ยวที่แท้จริง แต่เป็นบุคคลที่มีเจตนาแอบแฝงที่จะเข้ามาในไทยเพื่อการอื่น โดยใช้ความเป็นนักท่องเที่ยวบังหน้า

3.4 การดำเนินการของสถานกงสุลใหญ่ฯ ต่อปัญหาที่ตรวจพบ

เมื่อมีการตรวจพบว่าผู้ยื่นคำร้องขอรับการตรวจลงตรามีลักษณะเข้าข่ายมีพิรุธ หรือยังเชื่อไม่ได้ว่ามีเจตนาเข้ามาท่องเที่ยวในไทยอย่างแท้จริง สถานกงสุลใหญ่ฯ ได้ดำเนินการลำดับแรก ดังนี้

1) กรณีเป็นผู้ยื่นเอกสารรายเดี่ยวด้วยตนเอง

– เจ้าหน้าที่ฝ่ายกงสุลประจำช่องรับคำร้องจะตรวจสอบในเบื้องต้นด้วยการสอบถามเพิ่มเติม ณ ช่องรับคำร้อง

– จะมีการโทรศัพท์สอบถามเพิ่มเติมกรณีที่มีผู้ร้องมีได้อยู่ที่ช่องรับคำร้อง หากมิได้รับคำตอบที่กระจ่าง หรือยังมีข้อสงสัย จะเชิญมาเข้ารับการสัมภาษณ์ที่สถานกงสุลใหญ่ฯ

2) หากเป็นการยื่นขอรับการตรวจลงตราผ่านบริษัทฯ

– จะทำการสอบถามบริษัทฯ ที่เป็นตัวแทนยื่นเอกสารก่อน ว่าบุคคลที่อยู่ในกรุปทัวร์คือใคร ทำงานอะไร เหตุใดจึงเดินทางเข้าประเทศไทยถึงเกินความจำเป็น

– ในขั้นตอนนี้ บางบริษัทฯ รับว่าเป็นเพียงผู้มาขอให้บริษัทฯ ยื่นขอรับการตรวจลงตราแทน แต่มิได้เป็นผู้ซื้อแพ็คเกจท่องเที่ยวจากบริษัทแต่อย่างใด แต่บางกรณี บริษัทฯ จะให้บุคคลดังกล่าวให้ข้อมูลกับสถานกงสุลใหญ่ฯ โดยตรง ซึ่งสถานกงสุลใหญ่ฯ จะให้มารับการสัมภาษณ์เพิ่มเติมและเฉลี่ยร้อยละ 80 พบว่าเป็นผู้ที่มีได้เจตนาเดินทางเข้าประเทศไทยเพื่อการท่องเที่ยว แต่เข้ามาในเบื้องต้นในฐานะนักท่องเที่ยว แล้วหาช่องทางอื่นเพื่อพำนักต่อในประเทศไทย

จากนั้น สถานกงสุลใหญ่ฯ จะพิจารณาว่าจะอนุมัติการตรวจลงตราให้หรือไม่ หากไม่อนุมัติจะมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

1) ไม่มีการคืนค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราที่เก็บมาแล้ว

2) นำรายชื่อบุคคลนั้นบรรจุในบัญชีรายชื่อผู้ที่ต้องจับตามอง (Watch List) ของสถานกงสุลใหญ่ฯ เพื่อเฝ้าระวังและตรวจสอบ หากมีการมายื่นขอรับการตรวจลงตราในอนาคต

3) บริษัทฯ ที่เป็นตัวแทนยื่นเอกสารให้บุคคลนั้น จะถูกสถานกงสุลใหญ่ฯ ดำเนินมาตรการลงโทษจากเบาไปหนัก คือ ว่ากล่าวตักเตือนด้วยวาจา เรียกผู้บริหารมาที่สถานกงสุลใหญ่ฯ เพื่อรับทราบการกระทำผิด ทำหนังสือว่ากล่าวตักเตือน และมาตรการขั้นสูงสุดคือ ถอดรายชื่อบริษัทฯ ออกจากระบบทะเบียนผู้มีสิทธิยื่นขอรับการตรวจลงตราให้ลูกทัวร์

สำหรับระดับของการลงโทษบริษัทฯ นั้น แม้จะเป็นความผิดที่ค่อนข้างชัดเจน เพราะบริษัทฯ ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าไม่ทราบว่าบุคคลดังกล่าวมีได้อยู่ในกลุ่มลูกค้าที่ซื้อแพ็คเกจ รวมทั้งไม่อาจปฏิเสธได้ว่าไม่ทราบถึงกฎของ CNTA ที่ห้ามมิให้บริษัทฯ ดำเนินการยื่นขอรับการตรวจลงตราให้นักท่องเที่ยวรายเดียว แต่ในข้อเท็จจริง เหตุผลดังกล่าวนี้ดูจะมีน้ำหนักน้อยกว่าข้อพิจารณาที่ว่า หากเป็นการกระทำผิดหนักแรกของบริษัทฯ ก็ให้ลงโทษเพียงว่ากล่าวตักเตือน

จากผลของการขอข้อมูลเพิ่มเติม สัมภาษณ์ สอบสวน ของสถานกงสุลใหญ่ฯ อาจสรุปได้ว่าบุคคลเกือบทั้งหมดที่ถูกสัมภาษณ์นั้น รับว่าตนมิได้มีเจตนาที่แท้จริงของการเข้าไปท่องเที่ยวในไทย ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มบุคคลดังกล่าวได้เป็น

1) เป็นบุคคลที่เดิมเจตนาเข้ามาท่องเที่ยวในไทย และประสงค์ที่จะย้ายมาพำนักหรือมีถิ่นฐานในไทยแบบระยะยาว หรือมีช่วงเวลาพำนักในไทยได้บ่อยเท่าที่โอกาสจะอำนวย อาจเนื่องจากความสบายที่จะพำนักในไทย ต้องการมีชีวิตที่ดีขึ้น มีความทันสมัยสะดวกสบายกว่าในจีน

2) เป็นบุคคลที่เคยเข้ามาในไทยในฐานะนักท่องเที่ยว และสับสนในการทำธุรกิจแบบหิ้วของ โดยในครั้งต่อ ๆ มา จะเข้ามาเมืองไทยในฐานะนักท่องเที่ยวโดยใช้เวลาเพียง 2-3 วัน และตระเวนซื้อสินค้าจากไทย เช่นจากตลาดนัดจตุจักร พาหุรัด สำเพ็ง ห้างแพลทตินั่มประตูนํ้า ฯลฯ ก่อนจะบินกลับจีน เพื่อนำสินค้ามาขายในจีน

3) เป็นบุคคลที่เคยเข้ามาไทยในฐานะนักท่องเที่ยว หรือนักศึกษา และประสงค์จะหางานทำในไทย โดยในช่วงยังหางานไม่ได้ จะเดินทางเข้าไทยในฐานะนักท่องเที่ยวเพื่อมาสมัครงาน

4) ทูกรายที่สถานกงสุลใหญ่ฯ เรียกมาสอบถามหรือสัมภาษณ์ มีสถิติการเข้าออกประเทศไทย ที่ถี่เกินจำเป็นของการท่องเที่ยว โดยมักเข้าออกประเทศไทยเฉลี่ยเดือนละสามครั้ง

5) บางส่วนรับว่าเดินทางเข้าออกไทยบ่อยในฐานะนักท่องเที่ยว เพื่อเข้ามาทำงานระยะสั้น เช่น รับจ้างสอนภาษาจีน รับจ้างทำงานรายวันตามร้านค้าในไทย รับจ้างซื้อของจากไทยและนำเข้าจีน เพื่อไปขายต่อ เป็นต้น

ทั้งนี้ ในส่วนของการกระทำผิดที่สถานกงสุลใหญ่ฯ ตรวจพบ จะเป็นการกระทำผิดหนแรกของบริษัทฯ ประมาณ 4-5 บริษัท ซึ่งได้มีการลงโทษขั้นเบาสุด คือว่ากล่าวตักเตือนด้วยวาจา ซึ่งเมื่อเทียบกับจำนวนที่สถานกงสุลใหญ่ฯ สงสัยว่าเป็นผู้มีเจตนาเข้าไทยเพื่อการอื่น มิใช่เพื่อการท่องเที่ยว นับเป็นจำนวนที่น้อยมากที่ได้มีการลงโทษ โดยส่วนที่เหลือที่ในที่สุดได้อนุมัติการตรวจลงตราให้ นั้น เป็นลักษณะที่น่าสงสัยแต่ไม่มีหลักฐานชัดเจนว่าเข้าข่ายเป็นนักท่องเที่ยวแอบแฝง หลายครั้งทำให้สถานกงสุลใหญ่ฯ ต้องใช้หลักการยกประโยชน์ให้จำเลยไป เนื่องจากพิสูจน์ทราบได้ไม่แน่ชัด แต่ที่คนไทยยังพบเจอว่ามีคนจีนอยู่ในไทยจำนวนมากนั้น น่าจะเป็นการหลั่งไหลเข้ามาจากทั่วทุกภาคของจีนที่มีจำนวนประชากรจำนวนมหาศาล

อาจกล่าวได้ว่านักท่องเที่ยวจีนที่เข้ามาในไทยโดยแฝงตัวมาในรูปของนักท่องเที่ยว นั้น กำลังทวีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ ที่เห็นได้ชัดคือในกรุงเทพมหานคร ตามแหล่งชุมชนบางแห่ง เช่น ห้วยขวาง สุทธิสาร เป็นต้น หรือแม้กระทั่งในต่างจังหวัด ที่เจอเจอคนจีนจำนวนมากมาย พำนักและใช้ชีวิตอยู่เหมือนคนไทย โดยไม่อาจแยกแยะได้ว่าเขาเหล่านั้นคือนักท่องเที่ยว นักเรียน หรือนักศึกษา ในบางชุมชนจะเห็นว่าเหมือนคนจีนเหล่านั้นจะทำมาค้าขายในหมู่พวกเดียวกัน มีการกระจุกตัวอยู่ร่วมกันอย่างหนาแน่น จนดูเหมือนจะมีคำตอบและข้อกังวลอยู่ในใจคนไทยอย่างกว้างขวาง ถึงปรากฏการณ์ดังกล่าวว่าเป็น New China Town แห่งใหม่ในไทยหรือไม่ และสิ่งนี้กำลังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม หรือหรือความมั่นคงของไทยอย่างไรหรือไม่ เพียงใด

สำหรับประเด็นที่พบว่า มีชาวจีนจำนวนหนึ่งตั้งใจจะหาช่องทางย้ายถิ่นฐานเป็นการถาวรมาพำนักในไทยนั้น ข้าราชการระดับสูงของกระทรวงการต่างประเทศที่ดูแลงานด้านตรวจลงตราโดยตรง ได้แสดงความเห็นว่า กระทรวงการต่างประเทศทราบถึงปัญหาในภาพรวมว่ามีคนจีนหลบเข้ามาพำนักในไทยเกินกำหนด แต่ไม่มีสถิติจำนวนที่แน่ชัด หน่วยงานที่จะเก็บสถิติเหล่านี้คงจะเป็นสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ปัญหานี้เป็นเรื่องที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจต้องร่วมมือกันมากขึ้นเพื่อแก้ปัญหา ไม่ว่าจะเป็นตำรวจ หรือ ตม. และการเข้มงวด ตรวจสอบ ติดตาม และมีบทลงโทษที่จริงจัง เป็นเรื่องที่น่าจำเป็นสำหรับเรื่องนี้ ในส่วนของกระทรวงการต่างประเทศเองได้มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่เป็นประจำ และเห็นว่าสถานทูต/สถานกงสุลใหญ่ จะมีบทบาทสำคัญในการสกัดกั้นเรื่องนี้ ในการช่วยคัดกรองตั้งแต่ต้นทางแม้การสกัดกั้นจะทำได้ค่อนข้างยาก แต่ก็มิใช่เรื่องที่ไม่ได้

บทที่ 4

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษา กล่าวได้ว่าเมื่อผู้ศึกษาเข้ารับหน้าที่ที่สถานกงสุลใหญ่ฯ โดยรับผิดชอบงาน HOC ที่ทำงานด้านบริหารสำนักงาน รวมทั้งกำกับดูแลงานกงสุลซึ่งมีภารกิจที่จะต้องปฏิบัติงานตรวจลงตราเพื่อเป็นการช่วยส่งเสริมสนับสนุนงานการท่องเที่ยวไทยด้วยนั้น ผู้ศึกษาประสบความสำเร็จสำคัญสองประการให้เร่งดำเนินการ เพื่อขับเคลื่อนฝ่ายกงสุลให้มีประสิทธิภาพ สามารถทำงานสนองนโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยได้อย่างเต็มที่ คือ

4.1.1 การจัดการด้านการบริหาร

โดยเฉพาะการจัดการองค์กรและบุคลากรของฝ่ายกงสุลให้มีความพร้อมในเรื่องที่สำคัญในลำดับต้น คือ ให้มีความรอบรู้ แม่นยำในกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการตรวจลงตรา ให้มีการเรียนรู้ระบบระเบียบในการทำงานร่วมกันของทุกคนในฝ่ายกงสุล ให้มีความเข้าใจที่ตรงกันถึงเป้าประสงค์ขององค์กร และการที่ HOC ควรแสวงหาโอกาสที่จะเพิ่มพูนและพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานกงสุลให้แก่บุคลากรฝ่ายกงสุล

นอกจากนี้ ยังรวมถึงความท้าทายในการบริหารจัดการ ดูแล กำกับงานที่หน้าห้องรับเรื่องตรวจลงตรา ที่ต้องเจอผู้คนจำนวนมาก ที่ล้วนแต่มีความคาดหวังที่จะได้รับการบริการในระดับสูง ซึ่งมีหลายเรื่องที่มีความต้องการนั้นไม่สอดคล้องกับกฎระเบียบ จึงอาจนำมาซึ่งข้อโต้แย้ง ข้อถกเถียง และความไม่เข้าใจระหว่งกันได้ง่าย ซึ่ง HOC จะต้องมึทักษะและแนวทางในการจัดการปัญหา และนำมาใช้ให้เกิดผลจริง เพื่อให้บุคลากรฝ่ายกงสุลเกิดการเรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์ไปพร้อมกันด้วย

สำหรับการดำเนินการในส่วนนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่าความรู้ด้านการบริหารและการจัดการเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งยวด เพราะสามารถใช้เป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการทำความเข้าใจสภาพปัญหาได้เป็นอย่างดี เพราะในการทำงานร่วมกันนั้น ผู้บริหาร ผู้เป็นหัวหน้า ผู้ที่กำกับดูแลงานและบุคลากรขององค์กร จำเป็นที่จะต้องเข้าใจธรรมชาติขององค์กร ธรรมชาติของคน ธรรมชาติของปัญหาให้ถ่องแท้ ต้องนำมาคิด นำมาวิเคราะห์ถึงข้อเท็จจริงหรือปัญหาต่าง ๆ และแสวงหาแนวทางแก้ไขที่มีเป้าหมายคือความสำเร็จขององค์กรรวมถึงความสำเร็จของทุกคนที่ทำงานร่วมกัน

อย่างไรก็ดี ความรู้หรือทักษะด้านการบริหาร ซึ่งแท้จริงแล้วมีความสำคัญอย่างยิ่งนั้น เป็นแค่เรื่องที่ยืนอยู่กับความใฝ่รู้ของแต่ละบุคคลว่าจะเห็นความสำคัญและสนใจที่จะเรียนรู้เพื่อนำมาแก้ปัญหาหรือไม่

4.1.2 การจัดการแก้ไขปัญหานักท่องเที่ยวจีนที่มีเจตนาเดินทางเข้าประเทศไทยเพื่อการอื่น

ปัญหาดังกล่าวถือเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องระมัดระวังและถ่วงถ่วงอย่างเข้มงวด เพราะเป็นที่ทราบดีว่า หัวใจหลักของการพิจารณาให้การตรวจลงตราแก่ชาวต่างชาตินั้น คือเรื่อง

“ความมั่นคง” เพราะไม่ว่าจะมีแนวทางที่อำนวยความสะดวก เปิดช่องให้ใช้ดุลยพินิจ หรือมีความตกลงยกเว้นสิ่งใดให้คนชาติใด ก็ไม่มีสิ่งใดหรือมาตรการใดสำคัญไปกว่าการพิจารณาเรื่องความมั่นคงของประเทศเป็นสำคัญ

ปัญหาดังกล่าวนี้ดูเหมือนเป็นวังวนที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องซ้ำแล้วซ้ำอีก สาเหตุสำคัญน่าจะเกิดจากความต้องการ รสนิยม รวมทั้งช่องว่างของกฎระเบียบ ที่ทำให้มีชาวจีนจำนวนหนึ่งไม่ลดละที่จะหาทางเข้ามาอยู่พำนักในไทยแบบระยะยาว การดำเนินการของสถานกงสุลใหญ่ฯ ที่ทำได้เพียงตรวจสอบเอกสาร เช็กแบล็กลิสต์ สอบถามเพิ่มเติม สอบสวน สัมภาษณ์ จะเป็นเพียงมาตรการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่ไม่สามารถจัดต้นตอของปัญหาได้อย่างแท้จริง แม้จะมีมาตรการลงโทษด้วยการปฏิเสธการตรวจลงตรา หรือโดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงโทษบริษัทตัวแทนที่มีสิทธิยื่นขอรับการตรวจลงตราให้ลูกทัวร์ของตน แต่กลับดำเนินการให้นักท่องเที่ยวรายเดียวโดยเห็นแก่เงินนายหน้าค่าดำเนินการด้วยการว่ากล่าวตักเตือน ก็เป็นโทษเพียงเล็กน้อยที่ได้สร้างความหวั่นเกรงใด ๆ ให้ผู้กระทำความผิด และนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ก็ยังมียื่นเอกสารคำร้องขอรับการตรวจลงตราอยู่เป็นระยะ ๆ ทั้งในคราบผู้ร้องรายเดียว ที่ขอรับการตรวจลงตราประเภทท่องเที่ยว และประเภทคนอยู่ชั่วคราวเพื่อเข้ามาทำงาน เรียนหนังสือ หรือติดตามคู่สมรส และในคราบของนักท่องเที่ยวในกรุ๊ปทัวร์ ที่แม้จะเป็นบริษัท ตัวแทนที่ควรต้องทราบกฎระเบียบของ CNTA เป็นอย่างดีว่าไม่สามารถรับเป็นนายหน้าขอรับการตรวจลงตราให้นักท่องเที่ยวรายเดียว แต่ก็กลับเพิกเฉย ไม่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เห็นเพียงเงินค่าดำเนินการเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

เมื่อมีผู้เสนอและผู้สนองเป็นห่วงโซ่เช่นนี้ จึงเกิดเป็นวังวนที่กลายเป็นภาระของสถานกงสุลใหญ่ฯ ที่ต้องรับมือและเผชิญกับคนกลุ่มนี้อยู่ตลอดไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งดูเหมือนจะจัดการแก้ไขปัญหาได้แบบชั่วคราวเท่านั้น แม้จะมีการพูดว่าการพิจารณาให้การตรวจลงตราของสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ เป็นการคัดกรองที่ต้นทาง แต่ผู้ศึกษากลับเห็นว่าต้นทางของการแก้ปัญหาสมควรเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศ มากกว่าจะเป็นสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ที่ไม่มีแหล่งข้อมูลที่เพียงพอ และยังขาดข้อมูลเชิงลึกที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ขณะที่ไทยมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ อันจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของไทย และเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ กลับมีชาวจีนส่วนหนึ่งใช้โอกาสจากการที่ไทยมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวนี้ เป็นช่องทางในการที่จะเข้ามาพำนักในประเทศไทยเพื่อการอื่น ที่มีใช้เพื่อการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะด้านการทำงาน การหาช่องทางทำธุรกิจ การค้า การลงทุน รวมไปถึงการโยกย้ายถิ่นฐานมายังประเทศไทย การไหลทะลักของชาวจีนมายังประเทศไทยนั้น แม้จะยังปรากฏหลักฐานไม่ชัดเจนว่าได้เข้ามาสร้างผลกระทบในด้านลบใด ๆ ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม หรือความมั่นคงของไทยหรือไม่ แต่ก็เป็นเรื่องที่น่าทุกภาคส่วนควรจะต้องจับตา เฝ้าระวัง และป้องกันมิให้เกิดการหลั่งไหลเข้ามาในไทยของชาวต่างชาติในรูปแบบที่ควบคุมไม่ได้

4.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการดำเนินการ

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในเรื่องการส่งเสริมและพัฒนาบทบาทของ HOC ในการสนับสนุนงานท่องเที่ยวไทย ในสองด้าน ดังนี้

4.2.1 ด้านการบริหารจัดการ

ต้นสังกัดอาจพิจารณา

- 1) จัดการบรรยายหรืออบรมในหัวข้อด้านการบริหารองค์กร การบริหารคนให้แก่ผู้ที่จะออกไปประจำการเป็น HOC เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนออกไปปฏิบัติงานจริง เพราะงานด้านบริหารมักเป็นเรื่องที่ถูกมองข้าม ทั้งที่เป็นหัวใจของความสำเร็จขององค์กร
- 2) จัดทำคู่มือประสบการณ์ในการเป็น HOC พร้อมตัวอย่างปัญหาด้านการบริหารที่เกิดขึ้นบ่อย พร้อมแนวทางแก้ไข
- 3) สร้างแนวทางในการกระตุ้นให้บุคลากรประจำสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ทั่วโลก มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารจัดการ อันอาจนำมาซึ่งความเข้าใจระหว่างกันมากขึ้นระหว่างผู้บริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชา และเป็นการช่วยลดความขัดแย้งทางความคิด
- 4) จัดการเสวนา หรือการประชุมเชิงปฏิบัติการให้ HOC ทั่วโลก เพื่อเป็นการฝึกฝนและสร้างความเข้าใจงานด้านบริหารให้ลึกซึ้ง

4.1.2 การจัดการปัญหานักท่องเที่ยวจีนหาช่องทางพำนักในไทยระยะยาว

- 1) ควรจัดอบรมเตรียมความพร้อมผู้ที่จะออกมาประจำการเป็น HOC ในจีน โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมให้ข้อมูลเชิงลึกในประเด็นตรวจลงตราให้นักท่องเที่ยวจีน
- 2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยด้านการท่องเที่ยวและความมั่นคง ควรมีการแชร์ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับกรณีนี้ให้กระทรวงการต่างประเทศที่เป็นหน้าด่านในการคัดกรองนักท่องเที่ยว ได้ทราบสถานการณ์/ข้อมูล/ข้อพึงระวัง อย่างสม่ำเสมอและเป็นล่าสุด เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาตรวจลงตรา
- 3) ดึงภาคเอกชนด้านการท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมในการแชร์ข้อมูลนักท่องเที่ยวจีนให้มากขึ้น
- 4) ควรแจ้งการลงโทษบริษัทตัวแทนการยื่นขอรับการตรวจลงตราที่กระทำผิดโดยดำเนินการยื่นขอให้นักท่องเที่ยวรายเดี่ยวกลุ่มนี้ ทั้งที่เป็นการฝ่าฝืนกฎ ให้ CNTA ทราบด้วย เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวหลายจํามากขึ้น เนื่องจาก CNTA เป็นหน่วยราชการจีน
- 5) ควรหยิบยกกรณีบริษัทฯ นอกแถวข้างต้น ขึ้นในเวทีการหารือที่สูงกว่าระดับเจ้าหน้าที่
- 6) ควรสร้างช่องทางการติดต่อประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยที่รวดเร็วทันการณ์
- 7) หากสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะมีมาตรการในการจับตา เฝ้าระวัง หรือสกัดกั้นคนกลุ่มนี้อย่างเข้มงวดมากขึ้น ไม่ปล่อยให้เดินทางเข้าออกประเทศไทยถี่เกินไป ก็จะเป็นการช่วยสกัดกั้นคนกลุ่มดังกล่าวนี้ให้มีโอกาสหรือช่องทางมาขอรับการตรวจลงตราที่สถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ได้ง่ายเกินไป

8) การแชร์ข้อมูลจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ถึงวิธีการ รูปแบบต่าง ๆ ที่กลุ่มคนจีนใช้ในการแอบแฝงเข้าเข้ามาตั้งรกรากในประเทศไทยในรูปของนักท่องเที่ยว จะเป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ ในการรู้เท่าทันคนกลุ่มนี้

9) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทย คือ กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฯลฯ ควรนำปัญหาดังกล่าวมาหารือกันอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรมมากขึ้น เพื่อเร่งสกัดกั้นการเข้ามาตั้งรกราก/ถิ่นฐานของคนจีนที่นับวันจะเพิ่มจำนวนมากขึ้น ซึ่งที่สุดอาจนำไปสู่ปัญหาเรื้อรังด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคงในสังคมไทยที่ยากจะแก้ไขได้

บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. ไทยรัฐ (15 กรกฎาคม 2560), ออนไลน์.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2558-2560. (กรกฎาคม 2558), ออนไลน์.
- ชุตินา สิมมา. การบริหารแบบมีส่วนร่วม หรือ Participative Management. ออนไลน์.
- สุภางค์ จันทวานิช. เหตุการณ์ 11 กันยายน 2544 กับวิกฤติโลก-วิกฤติเอเชีย. สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Cyberu.northcm.ac.th. ทฤษฎีองค์การ, ออนไลน์.
- Abraham H. Maslow. ทฤษฎีการจูงใจในการปฏิบัติงาน. แหล่งที่มา: Cyberu.northcm.ac.th.
- Frank T. Goodnow, Politics and Administration.
- Henri Fayol, แนวคิดเรื่ององค์ประกอบขั้นมูลฐานของการบริหาร. แหล่งที่มา: Cyberu.northcm.ac.th
- Herzberg , ทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจ, อ้างจาก Cyberu.northcm.ac.th

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวนิลวรรณ ชูชนะภิรมย์
ประวัติการศึกษา	– นิติศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย – รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2537	เจ้าหน้าที่การทูต 3 ฝ่ายสัญชาติและนิติกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวง
พ.ศ. 2539	เจ้าหน้าที่การทูต 4 กองส่งเสริมเศรษฐกิจสัมพันธ์และความร่วมมือ กรมเศรษฐกิจ
พ.ศ. 2540–2543	เจ้าหน้าที่การทูต 5 สถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว
	เจ้าหน้าที่การทูต 6 สถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว
พ.ศ. 2544–2546	เจ้าหน้าที่การทูต 6 กองสนเทศเศรษฐกิจ กรมเศรษฐกิจ
พ.ศ. 2547–2550	เจ้าหน้าที่การทูต 6 สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์
พ.ศ. 2551–2552	นักการทูต ระดับชำนาญการ สำนักบริหารบุคคล
พ.ศ. 2553–2554	นักการทูต ระดับชำนาญการ (ที่ปรึกษา) สำนักบริหารบุคคล
พ.ศ. 2555–2556	นักการทูต ระดับชำนาญการ (ที่ปรึกษา) กองสนเทศเศรษฐกิจ กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
พ.ศ. 2557–2560	รองกงสุลใหญ่ สถานกงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักการทูตชำนาญการพิเศษ สำนักงานเลขานุการกรม กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย